

IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKE DISERTACIJE¹

OPŠTI PODACI I KONTAKT DOKTORANTA

Titula, ime i prezime doktoranta:	Magistar Muhammed Izeti	
Departman:	Departman za Pravne Nauke	
Studijski program:	Pravo	
Broj indeksa doktoranta:	1-I/19	
Naslov predložene teme	<i>Jezik i pismo pisanja rada:</i>	Bosanski
	<i>Bosanski / Srpski</i>	RELACIJA VAKUF-DRŽAVA U PROSTORIMA REPUBLIKE SJEVERNA MAKEDONIJA I DENACIONALIZACIJA VAKUFSKE IMOVINE
	<i>Engleski</i>	RELATIONSHIP OF VAKUF-STATE IN THE TERRITORIES OF THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA AND DENATIONALIZATION OF VAKUF PROPERTY
Naučna oblast prijavljene teme:		

MENTOR

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Mentor:	Prof.dr.sc. JETON ŠASIVARI	Univerzitet Jugoistočne Evrope (SEEU) u Tetovu, Republika Sjeverna Makedonija	j.shasivari@seeu.edu.mk
Ostali članovi komisije za ocjenu disertacije:	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. Prof.dr. Suad Bećirović	Univerzitet u Novom Pazaru, Republika Srbija	s.becirovic@uninp.edu.rs
	2. Doc.dr. Ferid Bulić	Univerzitet u Novom Pazaru, Republika Srbija	ferid.bulic@uninp.edu.rs

Broj i datum sjednice Naučno-nastavnog vijeća u okviru koje je formirana Komisija za ocjenu

Broj i datum sjednice Senata u okviru koje je formirana Komisija za ocjenu

Ocjena doktorske disertacije

(ocjena mora sadržati izvorni naučni doprinos)

¹ Molimo Vas da nazovete fajl ovako: Ocjena – Prezime Ime doktoranda.doc
 Ispunjeni obrazac pošaljete u elektronskom i štampanom obliku Centru za doktorske studije.

Ovaj rad predstavlja naučno objektivnu analizu društvenog i pravnog položaja vakufa u prostoru današnje Republike Sjeverne Makedonije od perioda njihovog nastanka za vrijeme Osmanske države do danas. Istraživanje je koncentrisano na analizu pravnog koncepta vakufa I njihove društvene raširenosti I funkcionalnosti. Cilj I svrha istraživanja odnosi se na analizu zastupljenosti institucije vakufa u društvu Republike Sjeverne Makedonije za vrijeme osmanlija I njihov utjecaj na društvene prilike od povlačenja osmanske države, za vrijeme kraljevine I komunističke Jugoslavije I u periodu poslije devedesetih godina dvadesetog vijeka. Činjenica je da su u islamskom društvu gotovo sve zadužbine osnivane kao vakufi. Na taj način su trajno obezbeđivana sredstva za održavanje neke javne građevine ili institucije, jer su se prihodi vakufa, ostvarivani iz raznih izvora, redovno trošili u dobrotvorne svrhe, pri čemu se nije krnjio kapital. Prema nekoj vrsti pravne fikcije, jedino je Bog imao vlasnička prava nad vakufom, od trenutka njegovog osnivanja, te je, čak i kada su se vlade i države menjale, trajnost takve javne službe bila zagarrantovana. U vakfiji, koju je kadija unosio u svoj registar, osnivač je određivao namenu svog vakufa, uslove i način na koji će se njime upravljati imenujući muteveliju, glavnog staratelja. Međutim, u Osmanskom carstvu država je kontrolisala i potvrđivala sve ustanovljene vakufe, jer su oni imali karakter slobodne imovine. Vakufi, kao posebne institucije solidarnosti I koji su služili kao katalizator između države I stanovništva, jesu najvažnija odlika osmanske civilizacije i društva. To je sjajan sustav koji ima izuzetno efikasno mjesto u osnivanju i razvoju države i gradova u smislu društvenih, kulturnih, ekonomskih, političkih i mnogih drugih polja. Prema tome, u radu je korišćena historiska I pravno analitička metoda pomoću koje potrudili smo se da ustanovimo hronologiju institucije vakufa I njegovu društveno pravnu funkciju od osnivanja do danas.

2

U radu sa argumentima je zaključeno da vakuf predstavlja jednu instituciju koja nema konkurenciju, jer u njegovoj zamisli, Islam je preko institucije vakufa u stanju ponuditi razne mehanizme za rješenje mnogih društvenih potreba i izazova. Moć vakufa stoji u njegovoj multifunkcionalnosti, činjenica da poseudje svoje duhovne, ekonomske, pravne, kulturne i društvene korijene i dimenzije. Ovo objašnjava njegovu održivost i moć, ali i razloge borbe protiv vakufa od strane mnogih država i prethodnih režima koji su prošli kroz našu historiju i prostor. Zahvaljujući vakufu, Islamska Vjerska Zajednica u RSM ima svoju sigurnu i odlučnu podršku kako bi mirno obavljala svoju misiju među muslimanima. Ovo je i razlog zbog kojeg treba da vakuf, kao jedna institucija u našem zakonodavstvu biti priznat i zaštićen, kako se teška prošlost uništenja i uzurpacije vakufa na raznim osnovama od strane zakonskih državnih sistema i pojedinaca ne bi nikada ponovila u budućnosti.

U radu je predočen fakt da, IVZ Sjeverne Makedonije od prvih godina pluralizma je bila prva koja je inicirala od Vlade povratak imovina vjerskih zajednica općenito, koje je nekadašnji komunistički sistem nacionalizirao, uzurpirao i pljačkao.

Također, iz rada može se zaključiti da IVZ Sjeverne Makedonije nikada nije prihvatila niti jedan politički dogovor za povratak njenih imovina, već je slijedila pravne zakonske procedure, polazeći od načela: imovina nam je oduzeta pravnim činom i treba biti vraćena također pravnim činom.

Mišljenje i prijedlog:

Mišljenja smo da doktorska disertacija Muhammeda Izetija predstavlja originalni znanstveni doprinos i zadovoljava sve potrebne uvjete da bude prihvaćena. Kandidat je sustavno obrazložio i potkrijepio poznate znanstvene činjenice iscrpnim pregledom literature. Rezultati istraživanja su opisani jasno i kvalitetno, te prate postavljene ciljeve i korištene metode.

Slijedom navedenog predlažemo da se rad prihvati i da kandidat može pristupiti obrani svoje doktorske disertacije.

Izdvojeno mišljenje (samo ako neko od članova Komisije za ocjenu teme ima izdvojeno mišljenje)

Potpis

(ime i prezime člana komisije)

NAPOMENA (po potrebi):

	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
Komisija za ocjenu doktorske disertacije	1. Prof.dr. Suad Bećirović (predsjednik Komisije)	
	2. Prof.dr. Jeton Šasivari (mentor)	
	3. Doc.dr. Ferid Bulić (član Komisije)	

U Novom Pazaru, 18.07. 2022. godine